

to Hovedpunkter kan komme nogen Klarhed til Stede. Det første Punkt var angaaende Maksimumssummen for Laanene i disse Lodder. Den højtærede Minister gjorde opmærksom paa, at det var 6,500 Kr., og det var kun i visse Tilfælde, hvor Egnens Jordpriser vare særlig høje, at man kunde gaa højere op, nemlig op til 8,000 Kr. Saadan ere Forholdene, og saadan staar det i Loven. Men jeg vil gøre den højtærede Minister opmærksom paa, at det er dog egentlig Kommissionerne, der indstille. Naar Ansøgerne først have vist sig at være i Besiddelse af Betingelserne, henvende de sig til Sogneraadet og faa anbefaling derfra, derpaa henvende de sig til Kommissionen, og naar den har undersøgt Sagen, giver den dem Tilsagn om Laan, og saa bygge de. Nu kan jeg ikke tænke mig, at det skulde være den højtærede Ministers Mening, at han, naar Kommissionen havde givet et saadant Tilsagn, og vedkommende Ansøger i god Tro var begyndt at bygge, vilde skride ind og hævde, at man ikke kunde komme op over de 6,500 Kr. Hvis der f. Eks. var givet Tilsagn om et Laan paa 7,000 eller 7,500 Kr., kan jeg ikke tænke mig, at Ministeren kan sætte sig hen og undersøge i hvert enkelt Tilfælde, om der virkelig var Grund til at komme op over de 6,500 Kr., om virkelig Egnens Jordpriser maatte siges at være særlig høje. Jeg tror, at dette som hidtil ligger godt i Kommissionernes Hænder, og at den højtærede Minister staar sig bedst ved kun at give Kommissionerne saadanne Instruksler, som han finder forenelige med Lovens Aand og Ordlyd. En ny Praksis, som kunde give Anledning til, at Ministeriet skulde underkaste ethvert enkelt Tilfælde en nøje Prøvelse, vil ikke fremme Forretningsgangen, som der er klaget over er langsom, det vil snarere bidrage til, at den bliver endnu mere langtrukken, end den er i Forvejen.

Jeg erindrer nok, at den højtærede Minister ved Lovens Forelæggelse foreslog, at Maksimumssummen skulde være 6,000 Kr., men jeg husker ogsaa, hvorledes det lykkedes os ved forenede Kræfter at faa den sat op til de 6,500 Kr. og i yderste Tilfælde til 8,000 Kr., og jeg vil meget indstændigt lægge den højtærede Minister paa Sinde ikke at gribe for stærkt ind her, saa at det, vi troede blev en Udvidelse af Bestemmelserne i den da bestaaende Lov af 1904, ikke skal blive til en Indskrænkning. Det blev den Gang oplyst endog vist gentagne Gange, at det ærede Medlem fra Køge (Mads Larsen) som Kommissionsformand

paa Fyn havde haft 24 Laan i et Aar, og at Gennemsnittet af 19 af disse var 6,905 Kr. Hvis den højtærede Minister vil fastholde, at man ikke maa komme op over 6,500 Kr., siger det sig selv, at det, som vi antog for en Fremgang derved, at Maksimum ved den nye Lov blev sat op til 6500 Kr., vil blive en Tilbagegang. Derfor vil jeg henstille til den højtærede Minister, at han ikke træder for stærkt op, men lader Kommissionerne som hidtil nogenlunde frit administrere Loven, som det i Virkeligheden ogsaa er Lovens Mening, at de skulle. Der er noget, der hedder Praksis, og denne Praksis tror jeg man ikke skal fravige.

Det andet Punkt, som den højtærede Minister omtalte, var Omsætningen med Statshuse, som han kaldte det. Ogsaa her syntes jeg, at den højtærede Minister ligesom vilde skærpe Betingelserne fra gamle Dage, saa at det, som vi troede var et virkelig Fremskridt, i Stedet for blev et Tilbageskridt. Jeg er ganske enig med den højtærede Minister i, at hvor den Trafik finder Sted, at Statshusmænd handle og bytte med Gaardmænd o. s. v., er det selvfølgelig betimeligt at skride ind. Men jeg synes, at den højtærede Minister udtalte sig endog meget stærkt om disse Forhold, idet det ligesom var givet, at en Mand, der tidligere havde haft et Ejendomshus, ikke skulde kunne komme ind under Statshusmandsloven igen. Den højtærede Minister erkendte, at det tidligere havde fundet Sted, naar der var gaaet 5—10 Aar, saa naar det nu ikke mere skulde finde Sted, vilde jeg beklage dette, thi der vil dog sikkert være adskillige Tilfælde, hvor det vilde være inhumant at nægte en saadan Husmand at komme i Betragtning. Jeg erindrer et saadant Tilfælde, hvor en Husmand, der klarede sig, paa Grund af megen Sygdom maatte sælge sit Husmandshus og reddede kun nogle faa Hundrede Kroner. Efter nogle Aars Forløb søgte han saa paa ny at komme ind under Loven, og jeg kan ikke se nogen som helst Grund til, at man skal give en saadan Mand Afslag. Naar han opfylder Lovens Betingelser i § 3, har de fornødne Midler og ikke ejer mere, saa at han kan komme i Besiddelse af et lignende Husmandsbrug ved egen Hjælp, ser jeg ikke fjerneste Grund til at nægte en saadan Mand at komme i Betragtning. Jeg skal tillige gøre den højtærede Minister opmærksom paa, at der er Tilfælde, hvor det er umuligt at nægte ham det, idet Loven ligefrem hjemler, at tidligere Husmænd, der have indtil 1 Td. Land, eller hvormeget det